

12.3.2026

Lausunto Pirkanmaan alueelliset hyvinvointisuunnitelmat 2026–2029

Lausunnon antaja: Ylöjärven kaupunki

Yleistä

Ylöjärven kaupunki toteaa, että Pirkanmaan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointisuunnitelma on aiempaa selkeämpi ja tukee lakisääteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta. On myönteistä, että suunnitelma perustuu tunnistettuihin ilmiöihin ja ajantasaiseen hyvinvointitietoon.

Suunnitelman suhdetta alueen kuntien omiin hyvinvointiohjelmiin tulisi kuitenkin kuvata edelleen nykyistä selkeämmin. Tämä vahvistaisi tavoitteellista ja vaikuttavaa yhdyspintatyötä koko Pirkanmaan alueella.

Alasuunnitelmat konkretisoivat pääsuunnitelmaa, mutta kokonaisuus ei ole kaikilta osin johdonmukainen rakenteellisten erojen ja erilaisten kirjaamistapojen vuoksi. Pääsuunnitelman tasolla toimenpiteet ja toimijavastuut jäävät osin yleiselle tasolle, kun taas alasuunnitelmissa ne on kuvattu tarkemmin. Muuttuvassa toimintaympäristössä kaivataan edelleen selkeyttä toimenpiteiden käytännön toteutukseen sekä toimijoiden rooleihin ja vastuisiin, sekä jaettuun vastuuseen. Esimerkiksi *liikkumisen ja aktiivisuuden edistäminen* (2.) ei rajoitu vain puheeksi ottoon tai kuntien palveluihin ohjaukseen, vaan toteutuu myös hyvinvointialueen palveluissa, joiden osuus on suunnitelmissa vähäinen. Yhteistyötä edistäisi esimerkiksi kuvaus siitä, miten kulttuurillinen hoitotyö tai liikkumisen ohjaus huomioidaan sairaala-, asumis- ja sosiaali- ja terveyspalveluissa eri ammattilaisten toteuttamana. Asiakas- ja palveluohjaus myös vaatii edelleen tarkennusta, jotta asukkaat saavat tarvitsemiaan palveluja.

Suhde Ylöjärven kaupungin hyvinvointiohjelmaan (2025–2036)

Ylöjärven kaupunki toteaa, että Pirkanmaan alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 on sisällöllisesti ja tavoitteellisesti hyvin linjassa paikallista työtä ohjaavan Ylöjärven kaupungin hyvinvointiohjelman 2025–2036 kanssa. Molemmat asiakirjat perustuvat lainsäädäntöön, hyvinvointitietoon ja poikkihallinnolliseen yhteistyöhön sekä painottavat ennaltaehkäisevää ja edistävää hyvinvointityötä koko väestön näkökulmasta.

Yhteiset painopisteet

Yhteisiä painopisteitä ovat väestötasoinen hyvinvoinnin edistäminen, terveelliset elintavat, mielenterveyden edistäminen sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen. Turvallinen, viihtyisä ja saavutettava elinympäristö nähdään keskeisenä hyvinvoinnin edellytyksenä, ja Ylöjärven kaupungin painopiste turvallisesta ja viihtyisästä arkiympäristöstä on linjassa alueellisen suunnitelman sekä myös alasuunnitelmien tavoitteiden kanssa.

Elämänkaariajattelu ja rakenteet

Molemmat suunnitelmakokonaisuudet perustuvat elämänkaariajatteluun, jossa huomioidaan lasten, nuorten, työikäisten ja ikääntyneiden hyvinvointi. Hyvinvointialueen suunnitelmakokonaisuudesta puuttuvat kuitenkin

12.3.2026

lasten ja nuorten hyvinvointityötä ohjaavat erilliset suunnitelmat, joiden valmistelu toteutuu erillisenä prosessina. Ylöjärven kaupungissa lasten ja nuorten hyvinvointityö on sisällytetty osaksi hyvinvointiohjelmaa.

Suunnitelmissa korostuvat poikkihallinnollinen yhteistyö, selkeät rakenteet ja tiedolla johtaminen. Ylöjärvellä hyvinvointityö on kytketty kaupunkistrategiaan, talousarvioprosessiin ja vuosittaiseen seurantaan, mikä tukee alueellisen suunnitelman toimeenpanoa paikalliset erityispiirteet huomioiden.

Suunnitelmakohtaiset huomiot

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma on sisällöllisesti linjassa Ylöjärven kaupungin hyvinvointiohjelman kanssa. Yhteisiä teemoja ovat erityisesti viestintä sekä yhteistyö kuntien ja muiden toimijoiden kanssa. Ylöjärven kaupunki osallistuu aktiivisesti alueellisiin työryhmiin, kampanjoihin ja kyselyihin, joiden tuloksia hyödynnetään paikallisen ehkäisevän päihdetyön kehittämisessä.

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma on hyvin linjassa Ylöjärven kaupungin hyvinvointiohjelman kanssa. Yhteisiä painopisteitä ovat osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, arjen turvallisuus sekä hyvinvointia edistävä elinympäristö. Suunnitelma perustuu laajaan yhteistyöhön, jota Iki-Hyte-verkosto tukee, ja johon Ylöjärven kaupunki osallistuu aktiivisesti.

Pirkanmaan alueellinen väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelma: on myös linjassa Ylöjärven kaupungin hyvinvointiohjelman kanssa, sillä turvallisuuden tunteen vahvistaminen on osa hyvinvointityötä. Lisäksi lapsiystävällinen kunta -mallin mukaisesti toteutettavassa lasten ja nuorten hyvinvointityössä väkivallan ehkäisy on yksi painopiste.

Yhteenveto

Ylöjärven kaupunki toteaa, että Pirkanmaan alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 ja Ylöjärven kaupungin hyvinvointiohjelma 2025–2036 ovat sisällöllisesti ja strategisesti yhteneväisiä ja tukevat yhdyspinnoilla tehtävää hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuutta, mutta vaatii vielä tarkennusta käytännössä toteutuakseen. Alueellinen suunnitelma edistää yhteistyötä kuntien ja hyvinvointialueen välillä, kun taas kuntien suunnitelmat ohjaavat paikallista yhteistyötä.